

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์ การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์ หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/87

วันที่ 23 - 24 สิงหาคม 2562

จาก อบต.ห้วยโป่ง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน ผู้เข้าร่วมทั้งหมดจำนวน 58 คน

นายปิธิธรรม วุฒิมนตรี ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

กล่าวต้อนรับผู้เข้าอบรม จากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน ที่ได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ ทั้งเรื่องจากประสบการณ์ตามศาสตร์พระราชา การเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

นอกจากนี้ยังได้ทำความเข้าใจกับผู้เข้าอบรม ถึงประเด็นในการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย แนวทางการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาทางเลือก การเรียนรู้จากประสบการณ์เศรษฐกิจพอเพียง จากฐานเรียนรู้ 4 ฐาน ได้แก่ ฐานการพัฒนาแหล่งน้ำ ฐานเรียนรู้พัฒนาอาชีพทางด้านเกษตรทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาวและฐานการเรียนรู้ด้านปศุสัตว์ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชาวบ้านที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดและการได้รับโอกาสจนสามารถเลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ในที่สุด

สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการดำเนินงานในการมีส่วนร่วมของหมู่บ้านชุมชน จะมีองค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่น ท้องที่ ประชาชนและการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวในการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนที่ใช้ศาสตร์พระราชา และการพัฒนาทางเลือกเป็นหลักการแนวทางการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

หลักการพัฒนาทางเลือก ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายยุทธชัย ตาห่อ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้ 2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด นั่นคือ สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคง สามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงินและพึ่งพาตนเองได้ 3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ โดย โครงการร้อยใจรักษ์ได้มีการสำรวจข้อมูลจริงพร้อมทั้งการคืนข้อมูลให้ชาวบ้านรู้ปัญหาของตนเอง และ 4. การวัดผล การพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

01 การเรียนรู้ระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวงขอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วยระบบกาลักน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องสละแรงงานการทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

คำถาม : น้ำในบ่อสาธิตนี้ เป็นน้ำจากแหล่งใด

คำตอบ : เป็นน้ำล้นจากอ่างเก็บน้ำในหมู่บ้านห้วยसान ซึ่งได้ต่อจากต้นน้ำที่ไกล 14 กิโลเมตร

คำถาม : ท่อน้ำ 14 กิโลเมตร ที่ต่อเข้ามาในหมู่บ้าน เป็นระบบท่อแบบฝังดินหรือไม่

คำตอบ : ใช้ทั้ง 2 ระบบ ซึ่งขึ้นกับชนิดของท่อ โดยที่ท่อ PVC จะใช้ระบบฝังดิน และท่อ PE จะใช้ระบบวางบนดิน

คำถาม : เคยพบกรณีไฟไหม้ป่า แล้วระบบท่อเสียหายบ้างหรือไม่

คำตอบ : โดยปกติแล้ว ในกรณีที่มีเหตุการณ์ไฟไหม้ป่า ทางเราจะช่วยเหลือกันในการกันแนวไฟบริเวณแนวท่อ และหากพบระบบท่อเสียหาย จึงจะทำซ่อมแซมให้กลับมาใช้งานได้ตามปกติ

02 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาว ไม้ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา

นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิตและการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

คำถาม : ต้นทุเรียนได้ทำการทดลองปลูกในแปลงสาธิตนี้ มีอายุต้นประมาณกี่ปี

คำตอบ : อายุต้นประมาณ 1 ปี

คำถาม : เพราะเหตุใด จึงต้องใช้สแลนคลุมต้นทุเรียนไว้

คำตอบ : เพื่อป้องกันแดดที่จัดเกินไป และป้องกันรากน้ำค้าง ที่จะทำให้ละต้นเกิดการติดเชื้อรา

คำถาม : จะสามารถทราบได้อย่างไรว่า ต้นทุเรียนที่ทดลองปลูกจะสามารถออกผลผลิตได้

คำตอบ : โดยปกติแล้ว ต้นทุเรียนจะมีเปอร์เซ็นต์การรอดชีวิตได้ที่อายุต้น 3 ปีขึ้นไป หลังจากนั้นจึงจะสามารถเป็นไม้ผลที่ออกผลผลิตได้

03 ความมั่นคงทางอาหารในชุมชน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อีโต้เป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมายคือ อยากรู้ให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการ

ปรับปรุงดินด้วยการห่มดินและปลูกพืชสลับ
หมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการ
ทำปุ๋ยสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

คำถาม : หัวเชื้อไตรโคเดอร์มา สามารถใช้กับพืช
ชนิดใดได้บ้าง

คำตอบ : สามารถใช้ได้กับพืชสวน และพืชไร่ได้

คำถาม : หัวเชื้อสารชีวภัณฑ์สามารถใช้ร่วมกับ
ปุ๋ยเคมีได้หรือไม่

คำตอบ : การใช้สารชีวภัณฑ์ร่วมกับสารเคมี จะทำ
ให้สารชีวภัณฑ์ไม่สามารถทำงานได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ แนะนำให้ใช้ปุ๋ยหมักทดแทนปุ๋ยเคมี
ในแปลงเกษตรจะเห็นผลชัดเจนกว่า

04

การทำปุ๋ยสัตว์

การส่งเสริมปุ๋ยสัตว์ เริ่มจากการสำรวจ
ความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์
ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุน
พันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากี
แคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอด
ความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร

กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลด
ปริมาณการตายของสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

คำถาม : มีวิธีการใดบ้างที่จะช่วยให้เปิดไข่มีขนาด
ใหญ่

คำตอบ : ต้องให้อาหารเปิดสม่ำเสมอ โดยเน้นที่
หัวอาหารและวิตามินเสริม ไข่เปิดจะมีขนาดใหญ่
และไข่แดงจะมีสีสด

คำถาม : มีข้อเสนอแนะอย่างไร ในการซื้อแม่พันธุ์
เปิดที่จะสามารถออกไข่พร้อมขายได้ทันที

คำตอบ : เปิดจะเริ่มไข่ที่อายุ 5-เดือน ควรซื้อ 6
4 เปิดตั้งแต่ช่วง- เดือน 5

คำถาม : ราคาแม่พันธุ์ ไก่

คำตอบ : ประมาณ 180 - กิโลกรัม/บาท 200

คำถาม : เปิดและไก่ จะสามารถออกไข่ได้
ประมาณกี่ปี

คำตอบ : สำหรับเปิด สามารถออกไข่ได้ประมาณ
ปี 2 และไก่จะสามารถออกไข่ได้ประมาณ 1 ปี ถึง
1 ปีครึ่ง

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรัชณี : เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร่อยไรค์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพยาตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริง เพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิตย์ : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยาหมู่บ้านบ้านยะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตรูมเร้า เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับอย่างดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุรณ์ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดีมีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัยคนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยน

คำถาม : คุณส่องแสงเคยซื้อ หรือหมดสติจากการเสพยาในปริมาณมากบ้างหรือไม่

คำตอบ : ยังไม่เคยซื้อ หรือหมดสติ

คำถาม : ในยาบ้า 1 ถุง มียาประมาณกี่เม็ด

คำตอบ : ยาบ้า 1 ถุง จะมี 200 เม็ด

คำถาม : ในกรณีที่คุณส่องแสง ซื้อยามาในราคากี่บาท เม็ดละ 15 บาท ได้ขายต่อเม็ดละกี่บาท

คำตอบ : เม็ดละ 70 – 100 บาท

คำถาม : ยาบ้า และยามี๊ คือยาตัวเดียวกันหรือไม่

คำตอบ : เป็นตัวยาเดียวกัน แต่วิธีการเสพมีหลายวิธี จึงมีการเรียกชื่อที่ต่างกัน

การแลกเปลี่ยนภาคีราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจ

นายดวงแก้ว ยานทา ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามเหนือ และ นายสุรัตน์ สุจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามใต้ ได้เกริ่นนำโครงการร้อยใจรักซ์ และได้บรรยายถึงความเป็นมาเหตุผลที่เข้าร่วมการดำเนินโครงการ ดังนี้

ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือนร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า ร้อยละ 80 และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักซ์ทั้งหมด

ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยसान หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมามีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนาาร่วมกัน ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่ สสำรวจข้อมูล

เศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูล แล้วคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วนโดยการประชาคมซึ่งในเวทีการประชาคมได้มีหลายหน่วยงานเข้ามาร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชาคมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชาคมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

การแลกเปลี่ยนภาคี ราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักซ์

- ไม่มีประเด็นแลกเปลี่ยนในส่วนนี้ -

การสรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายปิติธรรม วิฑิตมนตรี ที่ปรึกษา
ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม
ปิดทองหลังพระฯ

ให้ข้อคิดแก่คณะผู้เข้าอบรมทั้ง 62 คน โดยได้เปรียบเทียบให้เห็นถึงความสำคัญขององค์ความรู้ที่ผู้เข้าอบรมได้รับในระยะเวลา 2 วัน 1 คืน นั้นน้อยมากหากเปรียบเทียบกับองค์ความรู้ในสิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัววราชาการที่ 9 ได้ทำมาและได้เน้นย้ำถึงหลักคิดและแนวทางการพัฒนาตามศาสตร์พระราชา **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ในการใช้องค์ความรู้ 6 มิติ ได้แก่ มิติน้ำ มิติดิน มิติเกษตร มิติป่า มิติสิ่งแวดล้อมและมิติพลังงานทดแทน ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมในการแก้ปัญหาของชุมชนเยาวชนและครอบครัว และได้เชื่อมโยงการอบรมแลกเปลี่ยนในครั้งนี้กับหลักทรงงาน ในหัวข้อ **“การระเบิดจากข้างใน”** ในการนำสิ่งที่ได้เห็น ได้เรียนรู้ ได้ฟังจากโครงการฯ ไปต่อยอดการพัฒนาในพื้นที่ สร้างโอกาสให้คนในชุมชนและอีกข้อคือ **“ขาดทุนคือกำไร”** การที่ได้มาเรียนรู้แม้จะเสียเวลาแต่ได้สิ่งที่มีค่ากลับไป

ได้มอบการบ้านให้ผู้เข้ารับการอบรม 2 ข้อ คือ

- 1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน
- 2) ให้เสนอโครงการแก้ไขปัญหาคือความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ในการเสนอโครงการ คือ โครงการต้องมาจากปัญหาและความต้องการของชุมชนซึ่งผ่านความเห็นชอบจากการประชาคม มีส่วนร่วมของ อปท. โดยใช้งบประมาณอปท.เป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านสละแรงงาน สถาบันปิดทองหลังพระฯ มีงบประมาณร่วมสมทบบางส่วน และสามารถดำเนินการแล้วเสร็จในงบประมาณของแต่ละปี

การสรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้

ท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอบรม

1. การศึกษาแหล่งน้ำ และปริมาณการไหลของน้ำ ก่อนที่จะนำมาใช้
2. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน
3. การทำอ่างพวงสันเขา แบบ 2 คือ 1. อ่างพวงพลาสติก และ 2. อ่างพวงขอยซีเมนต์
4. การบริหารจัดการน้ำในชุมชน โดยการสร้างกฎระเบียบการใช้น้ำและการติดมิเตอร์
5. การใช้ระบบกัลกน้ำ เพื่อเป็นการนำน้ำไปใช้ใน พื้นที่ทางการเกษตร
6. การจัดสรรพื้นที่ที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
7. การตั้งกฎกติกาการดูแลพื้นที่ป่า
8. การปลูกพืชผสมผสานในพื้นที่
9. การปลูกพืช ต้นไม้ ที่มีความสวยงาม เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์
10. การตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อรองรับการตลาด และต่อราคาผลผลิตกับพ่อค้าคนกลาง
11. การปรับปรุงสายพันธุ์ และการเปลี่ยนยอดมะม่วง
12. การทำมาตรฐานของผลผลิต (GAP)
13. การอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง โดยการคัดเมล็ดพันธุ์
14. การใช้สารชีวภาพ และการทำปุ๋ยหมัก เพื่อลดการใช้สารเคมี
15. การจัดสรรพื้นที่ในการเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์
16. การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวปลอดภัย

17. การทำแปลงตอนในบ่อปลา
18. การจัดตั้งกองทุน เพื่อลดต้นทุนการเลี้ยง และส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์
19. การเลี้ยงไก่ดำภูพาน เป็ดไข่พันธุ์กากีแคมเบล เป็ดเทศพันธุ์บาบารี เป็ดเนื้อพันธุ์อีเหลียง และหมูดำดอยตุง
20. การปลูกหญ้าเนเปียร์หวานเป็นอาหารสัตว์ เพื่อลดต้นทุนอาหาร
21. การทำอาหารสูตรกล้วยหมัก เพื่อลดต้นทุนการผลิตสัตว์

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. การบริหารจัดการน้ำในชุมชน
2. การทำอ่างพวงสันเขาในพื้นที่
3. การรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อต่อราคากับพ่อค้าคนกลาง
4. การปลูกพืชหลากหลาย เพื่อป้องกันปัญหาผลผลิตราคาต่ำ
5. การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดการใช้สารเคมี และการการุญหมัก
6. การรวมกลุ่มเพื่อต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง
7. การทำแปลงตอนในบ่อปลาเพื่อเป็นอาหารปลา
8. การจัดตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์
9. การปลูกหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารสัตว์ เพื่อลดต้นทุนอาหารสัตว์

ตัวแทนผู้นำชุมชนสะท้อนปัญหาที่ต้องการแก้ไขเร่งด่วน อบต.ห้วยโป่ง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ อบต.ห้วยโป่ง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน ได้สะท้อนปัญหาที่ต้องการแก้ไขเร่งด่วน ดังนี้

ในพื้นที่ อบต.ห้วยโป่ง ประกอบไปด้วย 15 หมู่บ้าน ซึ่งแทบทุกหมู่บ้านจะประสบปัญหาการขาดน้ำใช้ เพื่อการอุปโภค – บริโภค รวมไปถึงน้ำใช้ในพื้นที่ทางการเกษตร เช่น ในพื้นที่หมู่ 1, 2, 3, 5, 8, 10 และหมู่ที่ 13 ในบางพื้นที่ เช่น หมู่ที่ 6, 7, 11, 12, 14 และหมู่ที่ 15 ขาดระบบการกักเก็บน้ำ รวมไปถึงบางส่วนต้องการพัฒนาระบบกักเก็บน้ำให้มีประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำให้ดียิ่งขึ้น

นอกเหนือจากนี้ ปัญหาในเรื่องของเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกินของชาวบ้านในพื้นที่ ยังคงเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ และการทำอาชีพทางการเกษตรของชาวบ้านในพื้นที่ แม้ว่าจะดำเนินการเป็นระยะเวลานานแล้วก็ตาม ก็ยังคงไม่สามารถแก้ไขปัญหาการแยกที่ดินทำกินออกจากที่อยู่อาศัยได้อย่างถาวร รวมไปถึงสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ก็ยังคงไม่สามารถกระจายได้ทั่วทุกพื้นที่เช่นเดียวกัน

ดังนั้น ปัญหาเร่งด่วนที่ผู้นำชุมชนได้สะท้อนปัญหานี้ จะอยู่ในกรอบข่ายของการขาดน้ำใช้ในการอุปโภค – บริโภค และใช้ในพื้นที่ทางการเกษตร การขอเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกินของชาวบ้าน สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวบ้านในพื้นที่ โดยยึดตามหลักแนวทางหลักการพัฒนาทางเลือกที่ยั่งยืน

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 1/87 อบต.ห้วยโป่ง อ.เมืองแม่ฮ่องสอน จ.แม่ฮ่องสอน

ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	92.86	7.14	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	80.36	17.86	1.79	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	85.71	14.29	-	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	83.93	12.50	3.57	-
วิทยากรมีความรู้	94.64	5.36	-	-
สถานที่อบรม	89.29	10.71	-	-
สถานที่พัก	83.93	14.29	1.79	-
อาหารและเครื่องดื่ม	91.07	8.93	-	-

หมายเหตุ มีผู้ส่งแบบประเมิน 56 คน จาก 58 คน

